

Η Αξιολόγηση της Αναπηρίας στην Ελλάδα Θεσμικός μηχανισμός, σχέσεις εξουσίας και βιωμένη εμπειρία

Περίληψη

Η παρούσα μεταδιδακτορική έρευνα, με τίτλο «Η Αξιολόγηση της Αναπηρίας στην Ελλάδα: Θεσμικός μηχανισμός, σχέσεις εξουσίας και βιωμένη εμπειρία», εξετάζει την πρακτική της αξιολόγησης της αναπηρίας, η οποία βρίσκεται στον πυρήνα των πολιτικών για την αναπηρία, καθώς και της ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής κάθε κράτους. Παρά την εκτενή διεθνή έρευνα γύρω από τις πρακτικές αξιολόγησης της αναπηρίας, τόσο σε συγκριτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, η εμπειρία των ίδιων των ατόμων που υποβάλλονται σε αξιολόγηση παραμένει υποερευνημένη. Η παρούσα έρευνα επιδιώκει να καλύψει αυτό το κενό, εστιάζοντας στην ελληνική περίπτωση, όπου η ισχύουσα πρακτική βασίζεται στη μέθοδο Baremas. Συγκεκριμένα, η μέθοδος Baremas αποδίδει ένα ποσοστό αναπηρίας μέσω της «μετάφρασης» της απώλειας των σωματικών λειτουργιών ή ικανοτήτων, λόγω αναπηρίας ή ασθένειας, σε μια αριθμητική τιμή. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή εδράζεται στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας και έρχεται σε αντίθεση με τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας, όπως αυτή κατοχυρώνεται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Η συμβολή της μελέτης αναπτύσσεται σε τρία επίπεδα: α) εστιάζει στη βιωμένη εμπειρία των ατόμων που υποβάλλονται σε αξιολόγηση της αναπηρίας τους, β) διερευνά τις σχέσεις εξουσίας και τη δυναμική που διαμορφώνεται μεταξύ των υγειονομικών επιτροπών και των αξιολογούμενων ατόμων και γ) εμπλουτίζει το πεδίο των Σπουδών Αναπηρίας και τη διεθνή συζήτηση γύρω από την αξιολόγηση της αναπηρίας με νέα εμπειρικά δεδομένα από την ελληνική περίπτωση. Μεθοδολογικά, η έρευνα θα βασιστεί σε ποιοτικές μεθόδους, όπως η εθνογραφική παρατήρηση, ημι-δομημένες συνεντεύξεις και ανάλυση θεσμικών και νομικών εγγράφων, με στόχο την κατανόηση της αξιολόγησης της αναπηρίας τόσο ως θεσμικού μηχανισμού όσο και ως βιωμένης εμπειρίας.

Disability Assessment in Greece

Institutional mechanism, power relations, and lived experience

Abstract

This postdoctoral research project, entitled “Disability Assessment in Greece: Institutional Mechanism, Power Relations, and Lived Experience”, examines the practice of disability assessment, which lies at the core of states’ disability/social policies. Despite extensive international research on disability assessment practices at both comparative and national levels, the experiences of persons undergoing assessment remain under-researched. This study seeks to address this gap by focusing on the Greek case, where the current practice is based on the Baremas method. Specifically, the Baremas method assigns a percentage of disability by “translating” the loss of bodily functions or capacities due to disability or illness into a numerical value. However, this approach is grounded in the medical model of disability, and it stands in contrast to the rights-based approach to disability, as enshrined in the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities. The contribution of the study unfolds on three levels: a) it foregrounds the lived experiences of persons undergoing disability assessment; b) it explores the power relations and dynamics that develop between disability assessment committees and persons being assessed; and c) it contributes to the field of Disability Studies and to the international debate on disability assessments by providing new empirical data from the Greek context. Methodologically, the research will be based on qualitative methods, including ethnographic observation, semi-structured interviews, and the analysis of institutional and legal documents, with the aim of understanding disability assessment both as an institutional mechanism and as a lived experience.